

Hapsenje organizatora rok festivala izazvalo ostre reakcije u Vojvodini

Author: [Aleksandar Reljic](#)

Pritvaranje organizatora najpopularnijeg rok festivala u Srbiji naislo na ostro negodovanje liberala i reformista.

"U Srbiji je sve politika, pa tako i muzicki festival Exit", izjavio je generalni direktor ovog dogadjaja, Bojan Boskovic, nakon sto je pusten iz zatvora u Novom Sadu, gde je nedavno proveo osam dana pod sumnjom za proneveru.

"Nekim ljudima u ovoj zemlji smetaju evropske i civilizacijske vrednosti i zato napadaju Exit", dodao je. "To je simbol mladih ljudi koji ne zele da guraju glavu u pesak, i to smeta ksenofobima."

Boskovic i jos jedan organizator Exita, Dusan Kovacevic, privedeni su 6. juna pod sumnjom da su proneverili milione dinara od prodaje karata na proslogodisnjem festivalu.

Javni tuzilac u Novom Sadu tvrdi da njih dvojica nisu proknjizili prihod od prodaje karata na festivalu 2003. godine u iznosu od 12 miliona dinara i da su za sebe zadržali 5,5 miliona.

Njihovo privremeno oslobadjanje - obojica su i dalje pod istragom - znaci da festival moze poceti 1. jula.

Ali, zbog mogucnosti da protiv organizatora budu podignute optuznice, strasti se i dalje ne smiruju, i oni koji podrzavaju festival tvrde da se na ovaj nacin vodi politicka kampanja protiv prozapadnog muzickog festivala koji smeta nacionalistickom lobiju u Srbiji.

Festival je uvek imao politicki podtekst. Prvi je organizovan u leto 2000. godine, u poslednjoj godini vladavine Slobodana Milosevica, i od pocetka je bio povezan sa opozicijom nacionalistickoj agendi vladajućeg rezima.

Odluka da se organizuje ovakav dogadjaj predstavljala je gest kulturnog revolta generacije koja je bila umorna od nametanja nacionalisticke folk muzike, poznate kao turbo folk.

"Citavu jednu deceniju Milosevic je nametao kulturu 'turbo folka' mladim ljudima", izjavio je Boskovic za IWPR posle oslobadjanja. "Morali ste da imate zlatan lanac oko vrata i plavusu sa velikim grudima pored sebe."

Posle Milosevicevog pada, nova demokratska vlada Zorana Djindjica signalizirala je da odobrava Exit dajuci podrsku za odrzavanje drugog festivala 2001. godine, kojem je prisustvovalo 200.000 ljudi. Godine 2003, festival je zvanicno otvorio ministar inostranih poslova Srbije i Crne Gore Goran Svilanovic.

Takodje je znacajan podatak da su za 2002. godinu karte prodavane i u nekoliko bivskih jugoslovenskih republika. Oko 7.000 od 300.000 posetilaca te godine stiglo je iz susednih republika, kao i oko 1.000 posetilaca iz EU.

Nisu svi sa entuzijazmom posmatrali napredovanje festivala. Nacionalisti, koji su siroko zastupljeni u severnoj pokrajini Srbije, Vojvodini, dozivljavali su festival kao neku vrstu trojanskog konja.

Nije im se dopao proslogodisnji naziv "Drzava Exit", odluka da se posetiocima daju "pasosi" i maslinove grancice "koje se dele u drzavi ljubavi i tolerancije", kao ni multietnicki karakter festivala.

Neprijateljska kampanja otpocela je 2002, ubrzo posto se vladajuca Demokratska stranka Srbije, DSS, razisla sa svojim koalicionim partnerima iz Socijaldemokratske lige Vojvodine i Demokratske stranke, DS, u Vojvodini, da bi se udruzila sa opozicijom u pokrajinskoj skupstini. Tog leta DSS je denuncirao festival kao "paradu dilera i narkomana".

Srpska pravoslavna crkva, SPC, stub srpskog nacionalizma, prihvatila je ovu kampanju.

Kada je nekoliko omladinaca vandalizovalo groblje u Novom Sadu proslog oktobra, crkva je za ovaj dogadjaj okrivila uticaj Exita, tvrdeci da je festival "leglo narkomanije i svih poroka" koji prirodno podsticu takvo nasilje.

Mediji su prihvatili prituzbe SPC na poroke, i izvestavali o zaplenama droga i navodno nemoralnom ponasanju nekih posetilaca.

Slobodan Jovanovic, iz novosadskih dnevnih novina Dnevnik, zalio se na prizor "pijanih, drogiranih i

izmorenih mladica i devojaka" kao i "prestarelih žena sa golim zadnjicama i obrijanim genitalijama".

Neprijateljstvo nacionalista prema Exitu objašnjava zašto je hapšenje Boskovića i Kovacevića pokrenulo optužbe da je ovaj slučaj politički motivisan.

Prema izjavama advokata dvojice privedenih, sistem prodaje karata u kompletima, kojim se nude različite cene za karte od jednog do četiri dana, jedino je moguće objašnjenje optužbi za finansijske malverzacije.

"Sav novac od prodaje karata (2003. godine) uplaćen je na račun Exita i nista nije izdvajano iz te sume", izjavio je za IWPR advokat Vladimir Beljanski, dodajući da "apsolutno nema dokaza" o kriminalnim radnjama.

Oni koji podržavaju festival usmeravaju svoj bes na novosadskog sudiju Zlatu Rodić Knežević, koja je naložila da dvojica imenovanih budu zadržani u pritvoru u Okružnom sudu u Novom Sadu da ne bi "uticali na svedoke".

Sudija Knežević je nepopularna među liberalima i reformistima Vojvodine koji tvrde da je i dalje lojalna Miloševiću.

Pritvaranje je izazvalo silovitu reakciju. Mladi u Novom Sadu i drugim gradovima organizovali su protestne koncerte "Za oslobađanje Dušana i Bojana" i nosili majice na kojima je pisalo "Ne dam Exit".

Pojavili su se plakati i grafiti kojima se izražavala podrška festivalu dok su hiljade mladih potpisivali peticiju za njihovo oslobađanje.

Liberalni političari izražavali su svoju zabrinutost. Neki su sumnjali da su hapšenja uvod u kampanju DSS za pobjedu na lokalnim i regionalnim izborima u Vojvodini koji su zakazani za jesen.

"Exit ima ogroman kulturni i nacionalni značaj i nisam srećan – kao što neki izgleda jesu – zbog toga što su organizatori festivala uhapseni", izjavio je Miloš Tomić, predsednik Naftne industrije Srbije, NIS, i zvaničnik reformističke stranke G17 Plus. .

Nacionalistički usmereni političari sasvim drugačije vide ova hapšenja. Lokalni ogranak DSS pozdravio je pritvaranje kao početak borbe protiv poroka i sitnog kriminala. "Konačno je otpočela akcija protiv ljudi koji pod maskom Exita ostvaruju lične finansijske interese", izjavio je šef ogranka, Dejan Mikavić.

Stavljajući do znanja da festival vidi samo kao sredstvo za prikupljanje sredstava za liberalne i levicarske, dodao je: "Lideri Socijaldemokratske lige Vojvodine i Demokratske stranke dosli su na ideju da pretvore festival u pouzdan izvor prihoda, da bi zadovoljili sopstvene finansijske interese."

Posle javnih protesta, poziva da se organizatori Exita oslobode i prituzbi da su hapšenja deo nacionalističke predizborne kampanje, premijer Vojislav Kostunica je preduzeo korake da distancira svoju stranku DSS od optužbi za napade na festival.

On "nema nista protiv Exita", izjavio je, dodajući da se njemu lično dopada Igi Pop, jedna od očekivanih gostujućih zvezda na ovogodišnjem festivalu.

Mada više nema smetnji da se festival održi od 1. do 4. jula na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu, oni koji podržavaju najveći rok događaj u Srbiji ne veruju da je ovo poslednja runda u sve zlokobnijim kulturnim ratovima u Srbiji.

Prema Boskovićevom mišljenju, "neko je želeo da prikupi političke poene pred predsedničke izbore, ali u tome nije uspeo."

Ivan Lalić, iz Antikorupcijskog saveta, izjavio je za IWPR da je "zapanjen" činjenicom da su Kovacević i Bosković pritvoreni, dok "oni koji su bili najbliži Miloševiću nisu ni optuženi za finansijske kriminalne radnje."

"Ovo me podseća na 2000. godinu", izjavio je Branislav "Kebra" Babić, član popularne rok grupe Obojeni program. "Ova hapšenja su politički motivisana, kao da je neko izdao nalog. Policija nije postupala po dužnosti, već po nalogu političara."

S druge strane političke ograde, lokalni komitet DSS i nekoliko manjih nacionalističkih partija verovatno će nastaviti da lobiraju da festival bude ukinut ili održavan u manjem obimu.

U zajedničkom saopštenju koje izdato posle izbijanja požara u čuvenom srpskom manastiru Hilandar u Svetoj gori u martu ove godine, nekoliko ovih stranaka je zahtevalo od vlade Vojvodine da sredstva namenjena za Exit i Vojvodjansku akademiju nauka i umetnosti, koja se takođe sumnjici kao leglo liberalizma, preusmeri u korist "opustošenih srpskih svetinja i tako pokazuje da joj je stalo do kulture."

Aleksandar Reljić je novinar novinske agencije BETA u Novom Sadu.

Location: Serbia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/hapsenje-organizatora-rok-festivala-izazvalo-ostre-reakcije-u-vojvodini>